

Антологія побачила світ завдяки підтримці міжнародного фонду «Відродження» та проекту Європейського Союзу «Права жінок і дітей в Україні — комунікаційний компонент»

2011

Залишайся людиною

До цієї антології зібрано есеї та поезії семи авторок, тексти яких говорять про кохання і зраду, вагітність і дітей, жінок і їхніх мучителів, а також про мучительок чоловіків. Ідеться про ґендерну проблематику, а точніше – ґендерне насильство. Часом ці тексти переступають межі пристойності, але такі кроки завжди зумовлені лише уважністю до Іншого – іншого погляду, іншої історії, іншої статі. Ця уважність до різниці є спільним місцем у текстах поеток даної антології «Із жертв у ліквідатори», назва якої має присмак аварії на атомній станції. Не спокушайтеся, ця аварія – ґендерна.

АНТОЛОГІЯ ЖІНОЧОЇ ПОЕЗІЇ **ІЗ ЖЕРТВ У ЛІКВІДАТОРИ**

(інструкція з ліквідації ґендерного насильства)

ЗМІСТ:

Люба Якимчук

[8] Ч / Ж, або Уважність до різниці (передмова)

Євгенія Баранова

[14] Гендерне насильство: колода в оці (есеї)

[19] Попытка вольности. Гоген

[20] Занзибар

[21] И жалею, и зову, и плачу...

[22] Декаданс

[23] Манитоба

[24] Beat

[25] Ты глупый / грубый...

[26] Cabaret

[28] Поэт в провинции

[29] Появляешься

[30] Талантливым

Оксана Васьків

[34] Сказати собі (есеї)

[35] Мовний бар'єр

[36] Передгрозя за містом...

[37] Металеве крило перекреслює вітер...

[38] переміна сезонів завжди означає межу...

[39] Порубіжжя

[39] Камікадзе

[40] Блокпости

[41] Знаєш, нічого не можна ствердити...

[42] Ти, котрий вміє любити, пусти під укіс її поїзд...

[43] Паелья

Олена Заславська

[48] Під музику тюремного танго (есеї)

[51] Про Маху

[52] На войне, как на войне

[53] Его морская любовь

[54] Тому, кого я вдохновляю

[55] Женщина и р

[56] Дигитал РЕМБО

[57] Люблю уroda

[57] Век Носферату

Галина Крук

- (66) Триптих із яблуком
- (68) мжичка у спальних кварталах...
- (69) я відламувала тебе як бічний пагін...
- (70) ніхто не каже тобі кохана...
- (71) Навіть ті, що не знали зневіри на смак...
- (72) між життям і чоловіком...
- (73) Була любов, з якої вийти, як...
- (74) до Сильвії Плат
- (76) Відмова
- (78) гостра серцева недостатність

Станіслава Орловська

- (82) Ґендер не в клозетах... (есеї)
- (85) Моє нутро кровоточит...
- (87) Молния, как морщина на лбу дрессировщика...
- (87) Время
- (90) Заповіт
- (95) Старые люди...
- (98) Испанской рапирой поправлю тебе воротник...
- (99) О! Безсмертна! О! Непорочна!
- (100) Друзям
- (102) Поцілунок Ван Гога
- (104) Красный стих

Маша Проніна

- (110) Стосунки передаються генетично (есеї)
- (112) ищу мужчину Есенина
- (114) один процент человека
- (116) диалог со скобками
- (118) Маяковский под лестницей
- (119) напиться?!
- (120) проявление любви – карается
- (121) если бы я курила
- (123) может вы побьете меня снова?!
- (124) на шеях веревки
- (126) сексуальная революция

Олена Руда

- (130) Вона нагадувала хліб (есеї)
- (131) В. (Мій коханий...)
- (136) ця гірська річка...
- (137) не знаю...
- (139) вона мала такий альбом...
- (140) ФЕМІНІСТИЧНЕ
- (141) ми в дитсадку...
- (144) діти, народжені в епоху НТР...
- (146) ЙОЦ, або ПІСНЯ БЕЗ СЛІВ
- (149) Ця аптека – для душевнохворих...
- (149) ЕПІСТОЛЯРІЇ 19

Ч /Ж, або Уважність до різниці

У цій книжці зібрано тексти семи авторок (щасливе число): есеї та поезії. Есеї, що вступають, підводять до поезій, є більш або менш різкими. Це радше не есеї, а зонги-заклики до змін, це лозунги, що розрослися до кількох абзаців чи сторінок. Вони багато пояснюють і показують. Вони кричать, але часом і мовчать. Есеї – це гендерно ідеологічні тексти нашої збірки. Натомість вірші є то лагідними, то брутальними – різними, як і кожна з авторок, як кожен із читальників. Вірші є тією бажаною, як вода спраглому, терапією. Це не вакцина і не пігулка – це прогрівання, очищення (через катарсис) та масаж місця, що болить, я би сказала.

Думаю, зайвим є повторювати довго і нудно говорене багатьма читаючими людьми, що текст конкретизується (доповнюється, постає) у процесі читання і що читач є його співтворцем. Ліпше розкажу вам історію.

Жила-була письменниця Сильвія Плат. Мала вона любимого та офіційного чоловіка на ім'я Тед Х'юз, який пішов від неї до коханки (красивої, до речі). Сильвія поклала голову в газову духовку та відійшла в інші світи, залишивши двох дітей у сусідній кімнаті (молодшій не було ще року). Чи схильність письменниці до депресивних станів, а чи післяпологова депресія далися взнаки. Чоловіка стали називати «вбивцею

Сильвії Плат». Але не варто, певно, і нам бути такими ж категоричними – однозначні твердження завжди сумнівні. Звичайно, що жінкою та чоловіком за кохання платиться різна ціна, але смерть – це не ціна, а радше товар, те, за що платиться, уже потім, Там, самі розумієте. Юлія Крістева описала подібні стани (психологічно) у книжці «Чорне сонце. Депресія і меланхолія» (це вам до списку літератури на літо).

Сильвію Плат до щему люблять професійні феміністки, бо в історії її трагічного життя легко знайти цапа-відбувайла. Але фемінізм – доволі однобокий та ідеологічний за своєю природою підхід до гендерної проблематики, котра має щонайменше дві сторони – чоловіка і жінку, а часом і третю – дітей (можуть бути різні комбінації цих трьох складових). Власне, я вас застерігаю від подібного «щему» і поверхневості.

Хочу наголосити, що у цій книжці ідеться не про суспільний туалет, де задля збереження пристойності потрібно проходити або під літерою «Ч», або – під «Ж». Гендерна проблематика мусить і переступає межі пристойного. Гендерний підхід базується на уважності до Іншого у подоланні стереотипів слабкої (патріархальний термін) чи другої статі (термін Вірджинії Вульф), так само, як і статі сильної, першої за біблійними канонами. Існує основоположний рецепт – уважність до різниці. Власне, ця уважність до різниці і є спільним місцем

цих таких різних текстів даної книги. До речі, маєте підказку – авторки, які користуються патріархальною термінологією («слабка стать» та под. обмовки за Фройдом), таки не вийшли з-під влади патріархату, проти якого виступають, хоча, підозрюю, думають інакше.

Кожен текст цієї збірки у чомусь є камінням. Час, мудрість та вага закарбовані в нім. У текстах цієї антології (онтології життя кожної з ліричних героїнь) зачинено багато знаків, які відкриваються у процесі читання. Навіть якщо це знаки недосвідченості. Скромна функція передмови – зібрати це каміння до купи на всезагальний – ні, не суд – огляд. (Слово «суд» має оціночний компонент, що аж ніяк не пасує ні поезії, ні тематиці, яку порушено тут). Отже, каміння зібрано – каміння розкидано. Залишилось знайти камінь філософський.

*Люба Якимчук,
літературний критик*

ЄВГЕНІЯ БАРАНОВА

Гендерне насильство: колода в оці

Для початку загадаємо, що слабких ображати – погано, наївних – гидко, а добрих – непорядно. Здавалося б, кожен чотирирічний малюк повинен розуміти, що відбирання іграшок та знущання над кошенятами явно тягнуть за собою кару. Думаєте, він не розуміє, що його поставлять у кут і позбавлять десерту? Ще і як розуміє.

Тим не менш, окремі малюки продовжують здійснювати таку звабливу підлоту – і продовжують із задоволенням. Адже приємно бути сильним, розумним і жорстоким. Спитати б, чому ж цей самий малюк, коли подорослішає на двадцять-тридцять років, повинен раптом стати ніжним чоловіком і лагідним батьком?..

У 1993 році Генеральна асамблея прийняла Декларацію про викорінення насильства над жінками, офіційно позначивши проблему. Відповідно до статті 1-ї цього документу насильство над жінками включає «будь-який акт насильства, що здійснюється за гендерною ознакою, який завдає або може завдати фізичної, сексуальної чи психологічної шкоди або заподіяти їй страждання, включаючи загрози таких дій, як примус або довільне позбавлення волі, або в суспільному чи приватному житті». Стаття 3-я починається значно цікавіше: «Жінки користуються рівними правами щодо здійснення

і захисту всіх прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній, громадській та будь-яких інших галузях». Ідеться про те, що 1993 року від початку нашої ери освічене людство з'ясувало: жінка – теж людина.

Незважаючи на те, що Декларація Прав Людини була прийнята аж 1948 року, знадобилося майже 50 років, щоб ці права поширилися і на жінку. Сумно, панове.

Поїдемо далі. Цікаво, чи ви звертали увагу, що оточуючі сприймають термін «гендерне насильство» виключно як «насильство над жінками». Невже тільки тому, що жінки менш агресивні? Мені здається, справа в іншому – суспільство досі продовжує сприймати жінку як істоту залежну, забиту, нездатну до опору. І найприкріше, що сама жінка продовжує позиціонувати себе як потенційну жертву. А що роблять з потенційною жертвою, яка наперед готова пробачити свого мучителя? Правильно, жертву починають мучити.

На мій погляд, гендерне питання не можна вирішити виключно законодавчими проектами. Та й кому їх лобіювати, якщо в політичних партіях, скажімо, України кількість жінок (актив) не перевищує 5-7 відсотків? Гендерне питання потрібно вирішувати поступовим ламанням суспільної свідомості. І починати слід не тільки з посилення кари. Почати потрібно з пробудження самоповаги у жіночої половини країни чи планети.

Кожна (підкреслюю – кожна) жінка повинна усвідомити, що знаменитий трикутник «Діти, кухня, церква» – всього лише іронічне висловлювання початку минулого століття, а не життєва програма.

Не можна обійти увагою і так звану «жіночу дідівщину». Сенс терміна досить прозорий. Спробуйте 70-річній середньостатистичній бабусі пояснити проблему ґендерних стосунків. Можу посперечатися, ви дізнаєтеся багато нового і про панянок, що не вміють «латати-готувати-прати», і про «несправжніх мужиків», які не наважуються «дати в око» або «стукнути кулаком по столі». А що їм, бабусям, залишається ще говорити, якщо їхні прародительки повідомляли їм те ж саме? Життя за принципом «помучся з моє».

Бабусь – шкода. На жаль, я не психолог. Я всього лише письменник. І зі своєї письменницької дзвіниці можу запропонувати тільки оновлення всієї системи, не вдаючись до приватних подробиць і прикладів.

Однак, повернімося до прикладних, насущних, так би мовити, шляхів вирішення. Погодьтеся, вести виключно довготривалу пропаганду – річ корисна, але повооівіільна. Равлик їде, щось буде.

Власне кажучи, на сьогодні існує два шляхи вирішення питання ґендерного насильства – **ресторативний**, спрямований на врегулювання конфлікту, і **каральний**, спрямований на розірвання відносин між конфліктуючими сторонами. І якщо каральний якимось-то працює, то з ресторативним очевидні проблеми. Але ж він був би значно кращим. Профілактичні заходи завжди краще за відпиляну ліву руку.

Уявіть, дівчина закінчує школу-технікум-інститут, виходить заміж, з'являється дитина (знайомий цикл?). Потім зіштовхується з тією чи тією формою ґендерного насильства, у сім'ї або на роботі. Якщо вона спробує скористатися допомогою відповідних органів (що, до речі, важко зреалізувати при нефізичній дії), то вона:

- 1) стане білою вороною (так-так, вищезгадана дідівщина)
- 2) втратить джерело доходу (тільки не кажіть мені про можливість вижити на дитячу допомогу)

Потім буде довгими зимовими вечорами мріяти про дзвінок з Центру зайнятості і жалкувати про подану заяву ...

Адже немає соціальних гарантій, не розвинений сектор малого бізнесу, відсутня можливість рівного працевлаштування (на практиці, а не на папері). Чоловік або роботодавець –

не важливо, все одно він – чоловік, отже – цар і бог. І не якось там міфологічно, а цілком реально стискає в кулачку грошовий мішечок. Принаймні, на думку офісних працівників і сусідів.

Зміниться економічна ситуація, з'явиться можливість реальної фінансової незалежності жінки – половина ґендерних проблем зійде нанівець.

І наостанок – хоча я не прихильниця Толстого – хочу додати: якщо ви поки ще не можете змінити світ, спробуйте змінити звичний садомазохістський устрій у своїй родині, у своєму оточенні. Хоча б совість чиста буде.

Попытка вольности. Гоген

Мое одиночество вырвалось из Сети.
Скатилось по лестнице.
Выбежало на свет.
Солнце на лавочке,
выжрав аперитив,
десять минут молчало ему в ответ.

Мое одиночество верило дневникам,
слонялось по улицам,
тщетно боясь уснуть.
И так холодило руки,
рвалось к вискам,
что мне не хотелось больше тебя вернуть.

И мне не хотелось:
быть маяком,
свечой,
лампочкой электрической,
огоньком.
Хотелось купить собаку.
Потом еще.
Уехать на край Карибского.

Босиком
бродить по колючим травам, нырять до дна.
Ром пить глотками,
 большими, чем могу.

Прежняя кожа схлынула, как волна
с узкого тела пальмы на берегу.

Занзибар

Одиноким — одиноко.
Трезвым — нечего ловить.
От Москвы до Ориноко
ничего не может быть.

От Курил до Гватемалы
не рождается чудес.
Было много - стало мало.
Тишина.
Порядок.
Блеск.

Даже в гордом Занзибаре
каждый к лучшему готов.

Стоит крикнуть: Light My Fire
и нарвешься на ментов.

И жалею, и зову, и плачу.
Горек мир отброшенных вперед.
Подарили — крестик на удачу.
Говорят — до свадьбы заживет.

Дым пройдет. И яблоки проснутся.
Редкой птицей вылечу на свет.
Наступает время революций,
как избитый вовремя сюжет.

Наступает.
Солнышко алеет.
Почему-то Ливию бомбят.
И зову, и плачу, и жалею.
Жизнь моя!
Приснись ко мне назад!

[20]

[21]

Декаданс

Гнутые ножки упрямого столика.
Кьянти. Мерло. Каберне.
Эта красивость и эта риторика
сшита — увы — не по мне.

Юноши бледные. Пропасть от бублика.
В рюмочках вянет абсент.
Крутится-вертится в репликах публики
буйный бродяга Винсент.

[22]

Томные девушки взглядом раскрашенным.
Готика в весе пера.
Холодно, холодно, холодно, страшно мне
здесь проводить вечера.

Каждый пропитан искусством до атома,
даже в себя не влюблен.
Что бы сказала тут Анна Ахматова?
«Может, купить патефон?»

Манитоба

Мы уедем в Манитобу.
Что бы ни случилось, что бы
ни тряслось на свете этом,
мы уедем.

— Едем летом?

Край лосиный, край сосновый.
Комариный, ледниковый.
Как тайга, но только ближе.
Там деревья носят лыжи.

[23]

Там озера строят глазки.
Там почти как на Аляске.
Там белуги ждут весну.
Едем в Манитобу, ну?

Beat

Разбитые мысли как битая челюсть.
Как челядь за миг до крестьянского бунта.
Куда-то молчала.
Молчала — кому-то.
Впадала в наивность, как прочие в ересь.

Вольеры,
барьеры,
бойцовские митры.

[24] Все было похожим, точнее, упрямым.
Как жадно ждала одобрения мамы,
пластинку Земфиры и стать знаменитой.

Разбитые мысли.
Душа.
Электричка.
В полпятого — мимо, в двенадцать — обратно.
Nirvana. Агата. Психолога пятна.
На первую пару. Бандана. Косички.

—Уйдем на Мангуп.
—Ты позволишь остаться?
—Играю в Fallout.
—Когда пересдача?

.....
И память по-прежнему мало что значит.
И мне уже много — почти восемнадцать.

Ты глупый / грубый.
Дальше некуда.
И некому тебя спасти.
Ты ускользаешь, как молекула
в микроскопической горсти.

Ты выбегаешь как преамбула.
Как примула.
Как маков цвет.
Ты прочностью похож на ангела,
в которых прочности и нет.

[25]

Моих стихов отбросив лесенку,
летишь по радуге тугой.
С тобой бывало
 даже весело.
С тобой бывало
 как с тобой.

(И даже призраки раскаянья
котлы наполнили смолой.)

Холодный / жаркий, как испарина.
Невыносимый, как герой.

Cabaret

Жизнь - кабаре.
От этого смелей.
...«свинцом в груди»...
...«крестьянин, торжествуя»...
Осталось довыравнивать людей,
чтоб не гонять обойму вхолостую.

Жизнь — кабаре.
Реликтовый порок.
Дрожанье ног, и ножек, и ужимки.
Душа звенит под строчками сапог,
на сердце передергивая льдинки.

— Любовь для всех!
— Успех не запретишь.
— Добро не сотворишь из капли
крови.
Жизнь — кабаре.
И с легкостью афиш
переходить с голов на поголовье.

Хмелеет ночь, и девушки визжат.
Хрустят бокалы, греются коленки.
Жизнь — кабаре, в котором лягушат
не подают без музыки клиенту.

[26]

[27]

Поэт в провинции

А вот нефиг — сидеть в дыре.
А вот нефиг — читать в стакан.
Между стёклышками (тире)
одобрение Дур и Дам.

Между сказками прямо в лоб,
между модой на рок и готк.
ты (один на один) флешмоб,
ты (один на один) курок.

Ты (один на один) финал:
пить да пить...
мама-папа...
спать...
Ты себя у себя украл
и не смог никому продать.

[28]

Появляешься

Ты появляешься.
Саечкой за испуг.
Кроликом из берета.
Дырой в горсти.
Я задыхаюсь:
мне же не хватит рук!
мне же не хватит сердца тебя спасти!

Мне же не хватит дурости, счастья, зла.
Мне же не хватит храбрости замолчать.
Ты появляешься,
губы твои — смола.
Ты появляешься,
губы твои — печать.

[29]

Смотрю на тебя и думаю:
— не смотреть!
Ревнуешь меня к поэзии? Больше ври!
Даже в тебе есть неба хотя бы треть,
даже у свалки право на пустыри.

Даже у вора веры на кошелек.
Даже тюремщику снится далекий друг.
Я засыпаю. Мыслями наутек.
Ты появляешься. Саечкой за испуг.

Талантливым

Талантливым быть.

Тяжело.

Тя-же-ло.

Не верите — можете сами решиться.

Все та же зола, приносящая зло.

Все та же заря у зимы-продавщицы.

Талантливым быть — расстоянием быть,
для каждой рубахи смиренным вздохом.

И левую руку для правой рубить.

Талантливым быть — удивительно плохо.

Тащить свои скорби в игрушечный горб.

Бродить по пустыне под тяжестью жеста.

Талантливым быть — бесконечный укор.

И горечь, и праздность, и даже блаженство.

Талантливым быть — до распахнутых звезд.

Быть скрипкой — немного, решительно, нервно.

Талантливым быть — гениальный вопрос.

Быть первым во всем. Одиночество первых.

ОКСАНА ВАСЬКІВ

Сказати собі

Таких пар довкола дуже багато. У вас теж є такі знайомі. Він її ображає, а вона залишається з ним. Бо боїться: самотності, слабкості, безгрошів'я, втрати статусу. Вона терпить і замикає в собі ці образи, а коли щось «вилазить» назовні — «ви нічого не знаєте — він насправді хороший!». Бути «хорошим» не завжди означає вдаватися до побоїв. Можна словом завдавати моральної шкоди, методично, щодня принижуючи в побуті і на очах інших. Чим це не насильство? Можна спробувати відгородитися, переключитися на дітей, дім, роботу, але від цього першопричина на зникне.

Ми самі конструємо свій світ. Жінка потребує любові, бо потребує віддавати. Та нерідко виходить, що знайшовши ту умовну «свою половинку», розчиняється у ній і віддається повністю, не залишивши бодай дешиці простору для себе. Для того, щоб поговорити віч-на-віч із собою, відійти на деяку відстань і поглянути збоку на власне життя. Ось я віддаю, ось цим я жертвую, тут я слухаю і мовчу, це я стерплю, це забуду, цим не перейматимусь, але що ж я роблю не так? Може я себе обдурюю? Ось тут мені нав'язують провини і комплекси, ось тут вказують на мої недоліки. Чому це так часто повторюють? Щоб я вірила в підміну понять, підміну лише для мене, а, отже, моє життя могло би бути зовсім інакшим.

Випадки гендерного насильства — це не поодинокі злочини, переважно це тяглість, взаємини в сім'ї чи на роботі, котрі тривають іноді роками, бо саме жертва не може залишити свого кривдника, чіпляючись за примарну стабільність співжиття, вигадуючи собі додаткові мотиви, продовжуючи вірити у підміну понять.

Не секрет, що запобігти цьому можна, навчившись казати «ні». Але, щоб навчитися казати «ні», треба навчитися казати ще одне, дуже коротке слово. Щоб навчитися казати «ні!» треба навчитися казати «я».

Мовний бар'єр

Мовний бар'єр. Це такий невблаганний висновок Майже впритул відчувати шалену відстань, Отже, бракує блискавки вашій близькості, Значить, ти бачила блискавку в іншому місці.

Мовний бар'єр. Ретушуєш хвилини тишею, Вдома віч-на-віч до нього очей не звівши, Мабуть, ти просто не здатна приймати рішення, Власне, ніхто й не чекає від тебе рішень.

Мовний бар'єр. Хай би швидше усе минулося,
Мовчки повториш і, звісно, собі не віриш,
Міддю розлитою зрошує вечір вулиці,
Щось у тобі перекреслилось чи перетнулося,
Хтось у тобі проростає наступним віршем.

Передгроззя за містом.
Півкрок електричних опор.
Сукня в квіти дрібненькі
на темному фоні.
Коло колії дім —
нетривкий пристанційний комфорт.
Раннє літо.
Безсоння.
Вікно.
І долоня в долоні.

Передмістя грози.
Переддотик легкий до плеча.
Небо змінює колір
Із синього в темно-бузковий.

Надвечірнє повітря густе,
наче липовий чай,
розчиняє в собі
рафінад промислових околиць.

Перехрещені рейки повзуть
у високу траву.
Запах ночі терпкий
крізь квартиру тече до кімнати.

Сукня в квіти дрібненькі.
Далекого поїзда звук.
Переплетення рук
І грози переможні розряди.

Металеве крило перекреслює вітер
Залишаючи вибір — сьогодні летіти
Двері хрипко прочинить
Застуджений протяг
Невідома країна
На південних широтах

[36]

[37]

Випускаю з руки, наче нитку червону,
Починаю спочатку, очікую дзвоника
*А по тому все просто —
Ми з Тобою говоримо.
Мій улюблений острів
У Балтійському морі*

Промовчу запитання — а що таке відстань?
Наче пройдений день у маленькому місті
*Синім снігом застелить
Сьогоднішній шлях.
Попелястий метелик,
Надвечірній маяк.*

[38]

переміна сезонів завжди означає межу
і бажання втекти за кордон від тутешнього холоду,
загубитись в юрбі, запірнути у мову чужу,
заблукати надовго у парках міських під костьолами

притулитись до шибки в пустому вагоні метро,
подолати мости, перетнути майдани просторі
і, нарешті, купити квиток на вечірній пором,
щоб дивитись, як тонуть вогні
у Північному морі

Порубіжжя

Не дошукуй провини, ми просто дійшли порубіжжя.
Наче допит — у вічі вогні пограничного світла,
Коротесеньку відстань, що завше долалася пішки,
Перемірюєш кроками, мов найсуворіший митар,
Прикордонний контроль.
Ані натяку більше на ніжність.
Ця розмова, мов шибка у тамбурі, знову розбита.

Холоднішає ніч. Що я можу цієї пори?
Міжсезоння в повітрі, попереду — смуга кордону.
Перетнути межу, а відтак на Твоє «говори!»
Проковтнути слова і відчуті їх посмак солоний.
Не лякайся, піймавши у грудях уривчастий ритм,
То не серце, а просто віддалений стукіт вагонів...

[39]

Камікадзе

Ніжність, тривалістю в термін армійської служби
Будь-яка участь в бою — неминуча поразка
Кожного ранку пришпилюю табельну усмішку
Знаєш, таких називають летун-камікадзе

Креслять між нами кордони воюючі сторони
Вкотре вже поспіль зірвалось хитке перемир'я
Після маневрів додому вертаюся стомлена
Мабуть, покину літак і піду в дезертири

Тут, на землі, трибунали мене не шукатимуть
З небом двобій остаточно вичерпує сили —
Більше не хочу терпіти ворожих локаторів
І горизонт озирати крізь вічко прицілу

Тільки для кого тремтить у ранковому світлі
Наших секретних летовищ висока трава?
Я відчуваю присутність священного вітру
Діє військова присяга. Пора за штурвал.

Блокпости

Від розмови про вічне сьогодні, мабуть, не втекти
І тому в цигарковому присмерку вечора знову
Він мені вимальовує мапи своїх атлантид
Я йому відкриваю кордони своїх автономій

Там, де річка Євфрат зустрічається з річкою Тигр,
Кожен камінь, мов літера Книги, нам добре відомий
Де ж це військо сирійське? Дивись — я зняла блокпости
Не зустріти солдатів на мурах мого Вавилона

Він заводить полки у сипучі піски палестин
Між гарячих пустинь кілометри нейтральної зони...
...На Червоному морі нарешті закінчився штиль
Розвертаю вітрильника. Просто прямую додому.

Знаєш, нічого не можна ствердити
Жодного слова — сказати точно
Хтось мою твердь розбиває свердлами
Хтось мої сумніви вперто точить

Хтось мене вносить у папку «вибране»
Це лиш початок нових випробувань
Знаєш, як важко насправді вибратись
З травня, від поглядів наших вологого

Знаєш, я зовсім не вірю в завтрашнє
Бо визнаю тільки те, що поряд
Всіх літаків моїх траси завчені
Хтось переносить на інший полюс

Всі мої крила і всі пропелери
Всю мою ртуть і гарячий стронцій...
Знаєш, у чому я твердо впевнена?
В крихтах солодких рудого сонця.

Ти, котрий вмiє любити, пусти пiд укiс її поїзд,
Ти, котрий вмiє любити, доведь її вкотре до слiз,
Болю завдай чи живим повернися iз бою,
Тiльки, благаю, в зiницi її не дивися

Ти, котрий вмiє любити, води її парком,
З мандрiв чи просто з роботи її зустрiчай,
Квiти даруй, ну i, звiсно, прикурюй цигарки,
Тiльки не треба нiчого читати в очах

Хочеш — пиши їй цiкаві листи iз вiдряджень,
Чи пригортай коли раптом самотньо i страшно,
Можеш долати моря, можеш рушити стiни,
Пити коньяк, або просто лузати насiння,
Разом дивитись кiно, чи дивитись на зорi,
I пригадати десятки веселих iсторiй,
Можеш пiрнути за нею в пронизливий травень
Та пам'ятай — в неї завше лишається право
Iнколи просто мовчати вiч-на-вiч з тобою
Вмiєш любити?
Пусти пiд укiс її поїзд!

Паелья

Випрочуєшся, як можеш
Кажеш
Йому:
«Давай приготуємо паелью,
Ти ж знаєш, з мене погана господиня,
Ти все про мене знаєш
навіть те, як я хочу втекти з цiєї держави,
Але годi сваритися,
Давай приготуємо паелью.
Цю страву готують в кожному iспанському доми
В кожному iспанському
Мексиканському
Аргентинському
Парагвайському
Уругвайському
Перуанському
Венесуельському
Та Пуерто-Рiканському доми
В кожному iспанському доми, де стоїть вiвчарик
коронованої Богородицi
I в кожному iспанському доми, де пiд подушкою
заникано греко-католицький молитовник

[44]

Готують паелью
Зерна рису не проростають у помірно
континентальному кліматі
Знаєш, по всій Європі розпустили прикордонників
І тепер світло порожніх митниць
сягає зірок над автобанами
Куди зникають кораблі з дитячих книжок,
коли «інші країни»
вже не здаються такими далекими?
Давай кришити на пательню іспанські галеони
за відсутності морепродуктів
Все одно наші думки не проростуть назовні
Навіть коли відстань в межах однієї кухні
вимірюється милями
Давай не згадувати про «це»
Отже,
Випрочуєшся як можеш
Встаєш із ліжка
Кажеш
Йому
«Давай приготуємо паелью
Ми ж з тобою досі не куштували
Цієї пролетарської страви»

ОЛЕНА ЗАСЛАВСКА

Під музику тюремного танго

Він сам нарвався?

Спершу я хотіла написати, про жінок, які стали жертвами насильства. Дійсно, що може бути логічнішим у тексті під такою обкладинкою? Але подібний підхід здався мені надто прямо-лінійним. І тоді я вирішила йти від зворотнього. Пригадалися історії п'яти жінок, одна з яких застрелила свого чоловіка, інша отруїла, третя і четверта зарізали. Яким способом позбавила життя свого коханого п'ята - мені не відомо. Зараз я наспіваю вам мелодію їхнього тюремного танго.

Ліз: Берні валявся на дивані, і жував жуйку.

Байдужість дратує найбільше. Це стресовий фактор, дошкульніший за відкрити агресію. Не дарма, вчені Каліфорнійського Університету встановили, що для жінки найбільший стрес – це бачити чоловіка, який лежить на дивані.

Чи мала я такий досвід? На жаль, так – йому було однаково, я завела коханця, він робив вигляд що нічого не відбувається, я почала пити – він ігнорував, іноді мені здавалося, що він не помічає навіть моєї присутності в кімнаті.

Я вирішила цю проблему кардинально – ми розлучилися.

Анні: Казав: «Я не одружений». Він був не просто одружений.

У нього було шість дружин!

Усі брешуть. Доктор Хаус правий, із ним складно сперечатися. Складно так само посперечатися і з іншим не менш успішним лікарем, який, стверджував, що все таємне стає явними. Я обманювала, і мене дурили. Але тут важливо пам'ятати, довіру достатньо один раз втратити, а відновити її дуже складно, не хочу говорити – не можливо. Так що перш ніж збрехати, краще прикинути – чи виправданий ризик. У Вікторії Токаревої є оповідання «День без брехні» про те, як один день змінив ціле життя.

Близьким і рідним людям я намагаюся не брехати.

Джун: «Ти трахалась з молочником!» - Почав кричати.

Ревнощі, як отрута: у малих дозах – корисні, у великих – вбивають, при чому, іноді, у буквальному сенсі цього слова. Не знаю як Вам, але мені іноді хотілося відчути себе «дорогою річчю» дбайливого господаря. Проте жити з усвідомленням своєї функціональної належності – шкідливо для здоров'я.

Велма: Я повернулася, відкрила двері, а там Вероніка і Чарлі.

Зрада – один з найсильніших «супутників» насильства, провокатор, який викликає хвилю ненависті, коли воєдино сплітаються описані вище пристрасті – брехня і ревнощі.

Сімейне життя, як свічка: щоб воно горіло, необхідно, щоб від усіх вітрів його оберігали 4 руки. Забрав руку – і будь-який вітерець, може погасити полум'я.

Іноді, звичайно, хочеться і погарячіше, але як би потім не сидіти на попелищі і не посипати голову попелом.

Мона: розлучилися ми через творчі розбіжності - він бачив для себе Життя, а я - його Смерть.

Цей пасаж красиво виглядає в мюзиклі «Чикаго», але в житті смерть – потворна. Це не вихід і не вирішення проблеми ні для Ліз, ні для Анні, ні для Джун, ні для Велми, ні для Мони, ні для кожної з нас.

Зміни лякають, ми боїмося щось міняти, або сподіваємося, що все налагодиться. Саме тому ми готові терпіти образи, байдужість, зради, брехню, побої, приниження, терпіти зі страху, через фінансову залежність, через дітей, терпіти, не чуючи голосу гордості, і людської гідності, коли замість того, щоб зробити зусилля над собою, здійснюємо насильство над собою, а потім і над іншими, тому що кожна дія породжує протидію, а терпіння – не нескінченне.

Я не наважуюся давати рецепти, лише хочу нагадати: щодня у нас є все, щоб змінити своє життя, щоб зробити крок у те майбутнє, про яке нам мріється за 20 хвилин до сну.

Про Маху

Это случилось в гражданскую,
А тянется до сих пор.
Ведь у меня такая же
Голубая кровь,
Как у гимназистки Машеньки,
Марии Федоровны Вербовой.

А может быть кровь мая красная
Будто
Страсть, превратившая Машкино утро
В позор!

Он ей говорил, что не будет больно,
Он повалил ее на кровать,
Червонозоряний вершник Конон,
Стрелок, не помню какого полка.
И плакала Маха рыданием тихим,
И первая кровь ее на простыне,
Была лишь каплей, оброненной вихрем,
Носившимся по стране.

Тому, кого я вдохновляю

Из своих недр
всю мощь и ярость
в меня изверг,
мне показалось:
Ты - Изверг,
Изувер, измучил,
измял, измызгал, истерзал,
из всех изгибов и излучин,
из самых изболевших ран,
изъял мечту об избавленьи,
и на изнанку, на износ,
всю излюбил в изнеможеньи,
и изваял из света звезд,
из слов, из нот, из красок нежных,
Ты - извращенец и изгой,
и Я - из самых сумасшедших,
из бешенных, Я – твой излом!
Всю изломал, всю испохабил,
и избивал, и изменял,
но кто Ты без меня, без Бабы!
Последней сукой называл,
богиней, музой, блядью, стервой...

[54]

Ты – мой палач и мой творец!
В историю горячей спермой
Вписал мой образ твой конец.

Женщина и р

О, женщина – шесть полусфер,
шесть полушарий –
стиль модерн.
(Иду за модницей поджарой
наверх.)
О, женщина, мой первый
взлет и первое паденье.
Повадки стерв,
церковное смирение.
О, женщина, я – оголенный нерв,
но верь мне, верь мне,
я не изувер,
я изувечен. (С верностью подростка
закрою дверь
за вредной вертихвосткой.)

[55]

Дигитал РЕМБО

Он часами просиживает у монитора-
Качает порно,
А с нею нежен и робок.
Она большая оригиналка
Читает Рембо
В оригинале,
Не знает что же такое торрентс.
Он ей предлагает Лонгер,
А ей бы Абсента,
Чтобы звенящее от пустоты сердце,
Гибкое от йоги тело
Наполнить словами поэта.
А Он предвкушает постельную сцену...
- Зачем тебе этот Рембо? Он же умер
От сифилиса или от какой-то другой напасти,
И имя у него Артюр,
Как у педераста. -
Он говорит и снимает брюки.
И светится красным
Глаз веб-камеры на его ноут-буке.

[56]

Люблю уroda

Мама, люблю урода,
И не мечтаю о принце.
Горстями пью демидрол
И мечтаю попасть в психбольницу,
Чтобы люди в халатах белых
Вытравили электрошоком
Зов его бедного тела
Переходящий на шепот.
Мама, прошу не надо,
Не требуй благоразумия,
Как мыслящая мода
Я выбираю безумие.

[57]

Век Носферату

1.
Страшнее чем нож в бок,
Когда на тебе Он взмок,
А для тебя – лишь долг.

И больше нет сил терпеть,
А Он рычит, как медведь,
И кажется, лучше б смерть.

И впору бы вслух завывать,
Как на болоте выпь:
Где Бог, что нас всех простит?

Но Бог спит.

2.

[58]

Ласточка залетела в мое окно,
В четверг, в 5 утра, сквозь сон
Я слышала лopotание крыл:
Фр.Фр.

Форточка моя высоко,
Створки открыть нелегко,
Они заклеены скотчем.

Словно Дюймовочка,
Я чувствовала кожей
Ласточкину беспомощность
И обреченность.

3.

Сам Он огромный,
И хуй, как молоток отбойный,
Он меня по-стахановски:
Свыше нормы,
Будто тело мое – порода.

Я люблю оперу,
А Он обожает порно.

4.

Знаешь, как я была сделана?
На одеяле марселевом,
Мамино тело пело все,
Отец наполнял его семенем.

[59]

Под музыку Генделя.
И виделось небо им.

5.

Он чокнутый,
Татуировано плечо,
Обведенные черным, очи, -
Бездонны.

Он вечно голоден,
Как будто
Не женской грудью,
А соском
Большого террикона
Вскормлен.

6.

Лети, моя птаха,
Отдайся свободе,
Лети, моя птаха,
Я остаюсь в Краснодоне,
Мой нежно любимый давно
Похоронен в Болонье,
В эпоху барокко,
А здесь все пропахло совком
И потрахано молью.
И все же Европа.
А значит свободной
Быть модно.

Лети, моя птаха.

{60}

7.

Каждый день он опускается в шурф.
Там уже не живут.
Не размыкая губ,
Натягивает респиратор.
Он под землю, как труп.

Нет. Носферату.

8.

Мой Фаринелли,
Я от тебя беременна.
Не от тебя, верно,
Ты же не человек,
От голоса твоего запредельного,
Влетевшего птахой сверху
Ко мне, в 5 утра, в четверг.

{61}

9.

Отмылся от черного золота
Обжигающей водкой,
Заел моей плотью,
Запил моей кровью...

А после с азартом забойным:
– Будет сын? Значит, будет шахтером.

10.

Так уже не поют.
Божественное сопрано.
Напрасно старался Глюк, –
Кончился век кастратов.

Длится век Носферату.

[62]

Эпилог

Покоившийся с миром
Глубоко,
Мой Фаринелли – Карло Броски
Был эксгумирован
И взят под микроскоп.
Разъять хотели дивный микрокосм,
Чтобы понять Его небесный голос.

ГАЛИНА КРУК

Триптих із яблуком

1.

Втома твоя велика,
як яблуко в горлі,
якого не можеш ковтнути,
відколи ти вигнанець з раю.
У брудних підворіттях життя,
де голос твій теплий, як кров, цібенить
із давньої рани,
поміж іншим приходять знаття,
що насправді
не буває нічого уперше,
і нічого - востаннє...
Тільки яблуко в горлі,
якого Господь не велить

2.

Доторкнутись б устами,
хоч кислі і припорошені...
В захаращених скверах
прокручують кадри інтиму
дітваки,
постарілі на тисячі літ.

{66}

Перед ними
світ укотре відкрився не тими дверима.
Їх неприборкані дівчиська
носять кльоші,
курять марихуану і потай
плачуть від оскоми.
Не те яблуко ти кинув їм, Боже.
Їхні хлопці - далекі й зникомі,
їх розчиняє вітер,
вони вміють кохати
очима важкими, як жита перестояні...
Нема кому пасти днів твоїх покірних ягнят.

{67}

3.

Коли споночіє,
поодинці крадемося до огорожі,
похапцем рвемо яблука із найближчих дерев
і чимдуж утікаєм...
Хіба ж розпізнаєш у темряві,
з якого не велено їсти,
Боже по той бік істини ?!

мжичка у спальних кварталах
поламана гойдалка
догоріла до фільтру остання цигарка на двох
півроку поспіль вивчали табличку розмноження
після уроків поспіхом
зле засвоїли

очі її – друзки розбитого дзеркала
коси її – зів’ялі трави по осені

[68]

двоє на нуль помножені
куди ж вона котиться –
консервна бляшанка сонця,
до блиску вишкрябана

очі її – зімнута постіль безвиході
коси її - мокрі руді фарбовані

намотати б їх довкіл шиї
боляче смикнути

скарати б на горло
скрипучу поламану гойдалку
цигарка згорає у пальцях,

та смішно – плакати
губи її криваві у посмішці скривлені
ти враз постарів на ціле покоління втрачене
дівчинка твоєї мрії
зробила вакуум

я відламувала тебе як бічний пагін
як шостий палець на руці
однак ти надто швидко ріс із моєї долоні
і став деревом
і став небом над деревом
і став птахом у небі над деревом
щоб наніч повертатися до мене -
вдавати прирученого
так тобі зручно
так мене обкручено
довкола пальця

[69]

і що б то ще втяти моїй шестипалості?

ніхто не каже тобі кохана
коли блукаєш кімнатами,
геометрично правильними
із одної тісної кімнати безсоння до іншої
руками звинними охопивши звихнуту голову
питаєш себе риторично –
як довго все це триватиме?
чому навіть музика
схожа на кремезного мурина
не може втиснутись плечима
у серце твоє розкалатане?
ніхто не цілує голосу твого на виході з уст,
до крові закушених
голосу голого
ніхто не згадає
ніхто не подзвонить
ніхто не помре від зажури

хіба що квіти кімнатні десь через місяць всохнуть
хіба що вітер із часом вікно розіб'є незакрите
хіба що діти сусідські прийдуть через рік щедрувати

[70]

Навіть ті, що не знали зневіри на смак,
не натішаться сонцем –
сумними алеями
пропливають на кілька століть постарілі Офелії:
дубль два, дубль -надцять - та вкотре не так.
Їх очниці порожні,
їх лица д'горі,
їхні Гамлети – шмати,
а хочеться ж мати
звинні пальці, щоб маки у коси вплітати,
ще палаючі маки між локи тугі.
Шкарубкими піснями наддерши горла,
де щослово, то бля,
а кохана – то хвойда,
де любов не рятує і смерть - не вигойна
де to be - не тобі
і йому не to be
і цей блюз, щоб любов відспівати достойно –
тільки протяг в каналізаційній трубі.

[71]

і жінці зоставалося:

забути,
плекати квіти,
пестити дитя,
освоїти науку вишиття
(щоб на лице і з вивороту – гладко)

обкусувати нитку і вуста,
і несучи весь вік свого хреста,
як гадину, вбивати кожну згадку.

[74]

до Сильвії Плат

о, Сильвіє, наставив на мене сильце
на ситцевих полях у дрібненьку кратку

так, наставив на мене сильце,
на лляних полях з рубчиком

хоче мене впіймати
окільцювати, о Сильвіє, хоче
на бавовняних полях, м'яких як забуття,

позначити мене, внести мене у якийсь реєстр,
як відмираючий вид, Сильвіє

прив'язати мене за двійко-трійко дітей, як за ногу,
щоб я не могла ніколи покинути його, а тільки:

– мнути ці поля у кратку,

– зрошувати потом ці поля з рубчиком,

– знесилюватись і сивіти
на цих бавовняних полях, м'яких як забуття

[75]

о Сильвіє, чому жінка мусить платити за свободу
дорожче, ніж Америка?

Відмова

Діждалася віку, коли вкоротити собі віку – не вихід.
суїцид не відкриває другого дихання
ні не ставить крапки,
навіть трьох крапок не ставить
(хіба що невдалий, недоконаний,
як вид дієслова)
у вік, коли слово не діє,
мусиш остерігатися мови, як змови.
він каже «бувай!» – і буваєш
від дзвінка до дзвінка, а дзвонить все рідше...
від дзвінка до дзвінка – непосильна робота.
мова підводить мене і покидає на рифах підводних.
частка «не» змінює все до невпізнання:
«звірितись» у «зневіритись». Як тут не озвірити!
Тоді мова робить вигляд, що бере мене на поруки,
як того, хто відбився від рук, за кого незручно,
а сама умиває руки в найскрутніші миті:
наприклад, коли він каже мені своє «ні»,
щоб звучало як «ніби»,

як умовний спосіб, як знак умовний.
він запевняє мене, що будь-який мовний – умовний.
вдає, що дає мені спокій, а сам чекає,
що здам позиції, що здамся на ласку Божу,
що
відмовлюся,
а я відмовляюся,
мовляв відмовляюся –
і не можу
від мови
від-мови-ти-ся

Гостра серцева недостатність

міряє кроками тишу
 чоловік у сусідній камері серця
пробувала перестукуватися з ним – не реагує
билася головою об стінку – вдає глухого
навіщо мене ув'язнили поряд з якимось хуєм
з таким не поділишся планом,
 не зорганізуєш втечі
за рамки благопристойності,
 не стрибнеш вище стелі
кохання з таким
 як операція на відкритому серці
закінчується приблизно як «Буря в пустелі»:
потерпілі самі винні, бо терпіли все це
хоч справжні мотиви згодом
 вилазять боком
і бракує повітря футбольній камері серця,
у нашій із ним грі
 продірявленій ненароком

[78]

СТАНІСЛАВА ОРЛОВСЬКА

Гендер не в клозетах...

Покажіть мені, будьте ласкаві, хоча б один законопроект, затверджений за часи незалежної України, який би декларував ґендерну нерівність між українськими чоловіками та українськими жінками?! Покажіть мені хоча б одну установу, у статуті якої було б чорним по білому написано «вхід із жінками заборонено»!? Хоча б щось!? Хоча б десь?! Бо я не бачила і, мабуть, тому, не розумію про що мова...

Натомість мені відомо про таку програму Кабінету Міністрів України, як «Відкритість. Дієвість. Результативність». Затверджена у 2003 році, вона має пункт 2.2. «Створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини», який проголошує ґендерну рівність за мету.

2005 рік – Кабінет Міністрів України затверджує Концепцію Державної програми ґендерної рівності в українському суспільстві на 2006-2010 роки.

2005 рік – наказ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади стосовно забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків».

2005 рік – Верховна Рада приймає Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків».

Тут класично повинна прозвучати фраза:

– Так-так! Закони вони приймати вміють, а от статистика каже про те, що...

– Статистика, і справді, говорить сама про себе: серед держслужбовців України 72,8% - жінки, і лише 27,2 – чоловіки! Ага!! А керівні посади...- крикне хтось ображений з гальорки.

– Керівні посади займають 51,5% жінок і 48,5% чоловіків.

Ага!! А держслужбовцям мало платять, от якби...

Наталя Королівська, народний депутат України – статок 243 млн. доларів. Людмила Безпалько, генеральний директор ЗАО «НПЦ «Борцагівського хіміко-фармацевтичного заводу» – 216 млн. доларів.

Не, ну то ж виключення... – пробубонить собі під ніс якась тендітна жіночка у чорних окулярах, що маскують відбиток сильної чоловічої руки.

Шановна моя, побита життям! Ви потрапили у саме яблучко – ось тут і починається ґендерне питання!!! Аби його вирішити, треба всього лише зрозуміти, що кожен з нас і кожна з нас (уточнила, щоб не дай Боже, не зарахували у сексистки) – виключення. А у жінок, що ховають під окулярами від сонця синці, як власне і у тих, що досліджують «жіночу прозу/поезію», як і у тих, що беруть шлюб, «бо то ж треба», як і у тих, що замість свого розвитку, в 20 років обирають регулярний, але аж

надто швидкий секс із гладким 50-річним гаманцем – у всіх ображених і скривджених ґендерним питанням жінок тільки одна проблема – інверсія статі і ґендера. Там, де повинен бути ґендер, тобто в голові, у них розташована стать, відповідно їхній ґендер опиняється в їхній ...

ґендерне питання, на мій погляд, вже неактуальне, як соціальне питання. На разі воно існує тільки, як психологічна патологія, у якої прадавнє коріння, і яка вражає жіночі голови покоління за поколінням. Але гуртом навряд чи є сенс його вирішувати. Для себе я вирішила його так: за статевими ознаками, я обираю двері у water closet, але! виграю, закохуюсь, отримую, віддаю, сподіваюсь, йду до мети, тримаюсь своїх, надихаюсь життям, дивуюсь світові ...

як особистість, а не як самка одного з біологічних видів... як людина, яка, буду відверта, іноді влучно використовує те, що вона жінка.

Отже, у мене до свого ґендеру – ніяких питань.

Моє нутро кровоточит...
Черними дырами и морскими узлами...
Я стремлюсь выразаться точно...
Вписываться в общий круг. тупыми углами.

– А ты знаешь, что будет, если отпустить все, что рвется?
– Не знаю...но лично я соберу чемоданы и к солнцу.
– Я соберусь по кусочкам и в рамку.
– Я соберусь в кулак и ! ранишь !
– А ты?
– Я ...покурю...попрошу прощения у Господа...
Не за то, что грешна. А просто.
И он просто простит меня и мой язык острый.
И на своем мягком скажет: проститесь просто.
Просто представь, что ты - остров.
И
сотни лет
в твоих песках гибнут.
И
тыщи звезд
с твоих земель
не видно.
Но
пары стоп
на твоих берегах хватает.

И
остров
тает.
– А ты, Бог, знаешь, что будет, если отпустить все, что
рвется?
– Ха-ха! Просто отпусти, если нейдет!!!
Альфа. Ты уволишь меня от глупых вопросов.
Бета. Себя от посторальных неврозов
Нас от лишнего напряжения.
Ненужных друг другу от силы притяжения.
Нужных друг другу от бессилия пред расстоянием.
Импотентов от состояния нестояния.
Перевозбужденных от... собственно того, что их мучит)
Омега. Короче, ты сделаешь мир лучше!
Отпускай все, что рвется. Благословляю!
– Но как, Господи, как???
– Ммм...Я не знаю)
Я, видишь ли Бог, и только в теории мыслю
о человеческих механизмах.
Поэтому в таких вопросах, сама, дочь моя, сама.
Ныне и присно.

Молния, как морщина на лбу дрессировщика,
Как небо, твою спину разделяет на паром и
паромщика,
Как паром реку, разделяет на взлом и взломщика,
Мои пальцы двигаются: пупок->грудь->шея->щека.
Как щеколда – пространство. на (!) щелчок – и молчу.
Я готова отдаваться под скрип двери ключу.
Разобьюсь о дно – превращусь миллионом тигриц.
Дрессировщик, твоя морщина стоит всех лиц.
Дрессировщик, твоя плеть, как воля дна – одна.
Покоряюсь, ибо только так могу быть вольна.
Покоряюсь, ибо в покорстве соль, перец, мята и крик.
Моих лет, у которых уже века – только один миг.
Дрессировщик, я прошу тебя. Только один.
Когда выйду вся, сшей из шкуры моей «то пальто».

Время

Побеждай меня, Время.
Бескомпромиссно, безнравственно
Беззаботно, безлико
и
с

долей варварства.
Побеждай меня, Время.
Я готова тебе сдаться.

Расфасоваться в коробочки дней
Птицами взглядов и ненавистей,
Змеями чужих и своих страстей,
Биполярностью верностей.
Я готова.

Вонзай в меня
Шагов своих уверенность,
Выверенность,
Исчерченность.

На ладонях моих
изначальная
тебя
исчерпанность.
На дубовых полках своих
Находи мою конечность,
Заряжай в арбалет
и
стреляй!
Я готова –
Я крепко держусь
за твою быстротечность.

Побеждай меня, Время.
На лбу оставайся шрамами.
Они мною любимы, как дети любимы мамами.
Они мною хранимы, как письма хранят влюбленные.
Время...Я победима.
Я тебе покорная.
Я готова идти позади и морщины точить мудростью.
И осанку твою крестить своей сутулостью.
И смешить тебя, как все, попытками обгона, опережения,
Но я-то знаю, что на твоей полосе
возможно только скорости снижение...

Время, но ты же видишь...
какая я к тебе...
подобострастная...
Ну, давай,
останься со мной,
Я налью тебе самого красного,
Постелю тебе самого мягкого,
Самого теплого
и спокойного
пожелаю сна,
чтоб мурлыкал тебе колыбельные позову кота...

Лягу рядом и укроюсь счастливою маскою
и мы станем с тобою героем одной сказки...

Время...Обернулось ко мне... В пол оборота...
И сказало: Ну что тебе надо?

Ну, кто ты?

Это ж надо так умело мотать нервы?

Ты что последний? Или может быть ты первый?

От таких как ты, все кости болят
и внутренности немеют.

Поэтому, для тебя, топ аті, я буду идти быстрее.

[90]

Заповіт

У меня есть две руки...

не мои, но важнее...

одна – светлая как стихи

а другая – смуглее

как песня народной тоски

о без вести пропавшем Энее

И обо всех..

без вести пропавших героях

– Почему пропали?

– Не умели ходить строем.

– Почему не умели?

– потому чтоб ходить в ногу
нужно по меньшей мере
(Продовжити)
ходить земною дорогой.
а по большей
смотреть впереди
упераясь как в стену –
в затылок
точно такого же как ты
недогероя и недосына
точно такой же как ты
недостраны.

та рука, что светла
пишет на смуглых лицах
морщинами
точно таких же как ты
женщин и мужчин

лица...
как тексты,
быстро теряющие актуальность
лица...
как папирусная бумага,
которую от ненадобности
скомкала старость
и...!

[91]

[92]

выбросила
в
открытые рты немого чернозема.
странно...
почти нет страны,
а я чувствую – дома
странно...
моей Украины
почти нет.
была
и
вот
вот
не станет.
а я чувствую ее
кожей всех моих
лет
лент
леты
в которую канет.

я смотрю на нее и думаю...
и по-мужски, и по-детски...:
«...какая красивая...:
вся в весенних лучах
и весенних зльвах»

я смотрю на нее,
чтоб понять
что такое бессмертие
наверное...
это когда
твои дети
продают тебя в бодель
крутят тебя на вертеле
а ты – рада.
потому что здоровы
твои дети.
а ты рада!!!
потому что чернозем!
снова пахнет!
и снова! Воскресением!
и потому что
завтрашний! день
станет для кого-то из них
Спасением!
и потому что
твои сыновья,
пустившие тебя по кругу,
не спросив имени,
станут богаче!
а на их языке,
это значит – счастливее.

[93]

[94]

и тебе не жалко-
ты отдашь им свою,
если надо,
козырную
карту
ведь что поделаешь,
если для них счастье-
это чувство азарта.
и что поделаешь,
если для них счастье –
это быть твоими
карателями.
и что поделаешь,
если твоё счастье –
быть их матерью.
а моё счастье –
иметь две руки,
чтобы жить,
и
одну Родину
среди всех прочих
известных мне стран.
и когда придет
время
руки на груди сложить

и
забыть все, что пройдено,
я хочу быть похороненной
в
одной
из
Ее
ран.

Старые люди
Новые люди –
Пусто на блюде.
Скверно мне спится
Солнца ресницы
Накрашены тушью
Знаешь ли,
Душно.
Знаешь ли
Пьяное
Фортепиано
Рвется наружу
Видишь ли
Скучно
При постоянной

[95]

[96]

Трезвости мыслей
Видишь ли
Кисло
Я и смешала
Красное с белым
Грязное с чистым
И получила
По носу
От моралистов
В пах
От критикесс
Нагоняй от мамы
Вроде бы средний
Рост и вес, но...
Как же я некоторых
Уже достала...
Поиск –
Не всегда вознагражден,
Но всегда наказуем.
Зодчему – кирпичи,
А мне – сказуемые.
Если ты песня – молчи,
Если ум – обезумевай,
Мой отчий дом сочит
Везуviем.
Помнишь ли нас

Абсолютно не тронутыми
Условностью фраз
И вообще условностями
Помнишь ли нас
Совершенно не тронутыми
Цифрами
Помнишь ли нас
Совершенными мифами?
Вот тебе бабушка
И реинкарнация.
Были детьми,
А теперь менструация.
Из ноосферы –
В эмпирику –
Деградация.
Мы как подарок
Сатирику
На инаугурацию.
Помнишь ли?
Помнишь.
И я.
Только путаюсь
в воспоминаниях.
Знаешь ли
Это как крови переливания
Видишь ли

[97]

Это особое знание
Помнишь ли?
Помнишь.
И я.
До свидания.

Испанской рапирой поправлю тебе воротник,
Я вижу, любимый мой, враг, ты сник?
Я вижу попытки нащупать в штанах курок?
Там нет. Я проверяла, сосунок.

[98]

Я вижу, мой маленький, ты совсем продрог???
Ну так, подойди тихонечко, поверни замок,
Открой, закрой с той стороны и...
Будет тебе не одна, а три войны.

И будет мне, не одна, а три головы.
И буду не я, а ты на конце иглы.
Ну что? либо мой либо мертв, чувак.
ты уж не обессудь: по другому никак.
Я ПО-ЛЮБОМУ в дам-ках.

Ну вот) а кричал: не буду! не буду!
Иди, дорогой мой, мой посуду).

О! Безсмертна! О! Непорочна!
О! Незаймана пристрасть Духу!
Руху мені! Руху в мене! Руху!
Ненавиджу в очі – люблю заочно.

Затіни мій профіль луною свого крику
Я не буду проти призначеного лиха
Я не буду за... Я не буду. А тепер тихо.
Дайте пару сяючих слів Метерлінку

Відбиваюсь в калюжах дахами подиху вітру
Відбуваюсь в неназваних долях НовоЗаповіту
Відбуваю щовірша свої многії літа
Відбуваю щоночі на зустріч назві і титру.

[99]

І з дев'ятого поверху свого власного ґлузду
Я наважилась скинутись за сама-собі-межі
Не виходить...бо дена-вежі
Замість того щоб падати – я грузну.

Тож послухай мене пані красива і ніжна,
Якщо звісно красиві і ніжні не нехтують слухом
Я – прекрасная Тілом, ти – прекрасная Духом,
Тож сік яблука чи каміння наріжне?

Діво, стань пред мою короткозорість!
Діво, стій! Я хочу тебе писати,
Знати, мати тебе за ґрати,
Що не пусять блакитно блукати в прозорість.

О! Безсмертна! О! Непорочна!
О! Незаймана пристрасть Духу!
Руху мені! Руху в мене! Руху!
Ненавиджу в очі – люблю заочно.

{100}

Друзям

Як каже Даша Ніколіна,
Наше життя – ксерокопія.
При чому настільки спотворена,
Що хтось зараз піде за допінгом.
Тидиж-тиж! Лалай-ла! І досить!
З мене цих розмов про кризис
Про чергову пропиту осінь
Про те, що rockstar Jesus
Нас не зрозуміє потім,
Коли зважить «за» і «проти»
І ми будем пити доти,
Доки не дійдем із ним згоди.

Тидиж-тиж! Лалай-ла! І бачу:
Дівчата...і хлопці...красиві...
Я ж потім собі не пробачу,
Якщо не вип'ю із ними.
Тидиж-тиж! Лалай-ла! Сумно...
Давай поговоримо, друже...
Про кризи, про те, що всі суки
Чувак, я люблю тебе...дуже!
Тидиж-тиж! Лалай-ла! Темно...
Замість думки – дірка.
Про те, що на...даремно на...
У шлунку своя вечірка.
Погано. Виходжу на кухню,
А там, сидить Даша Ніколіна.
Пошепки, майже нечутно.
Краплі дощу пересолені
Торкаються підвіконня.
Світ у культурній комі.
Стримую жести сонні
І віддаю слово Донні.
А вона мені каже:
Стась, ти послухай...
Це вічно і ново:
«Друзей моих прекрасные мечты
Появятся и растворятся снова...»

{101}

Поцілунок Ван Гога

Чорний Пудель дивиться прямо в очі,
Питає: «Хочеш?» Я кажу: «Ну, звісно, хочу»
Чорний Пудель дивиться прямо в губи,
Питає: «Будеш?» Я кажу: «Ну, звісно, не буду»
«Чому?» «Бо не перша, і, навіть, гірше – чергова,
Одна з моїх реінкарнацій був Ієгова,
І свідки того досі надмірно привітні...
Їм не пояснити що то було перше квітня.

{102}

І ти не додаш моїй прірві ні крихти ґрунту,
Твоя проблема в тому, що я це знаю
Тож наша угода не важитиме і фунту –
На хибні проекти часу не витрачаю.

Чорний Пудель дивиться прямо в спину.
Він екзамінує мою вразливість.
Досвідчений вчитель чатує мою провину.
Ця варта триває, тримає за руку вічність.
За ліву руку тримає, трива палювання
На Білого Світлого Сріблого Єдинорога,
А права рука вічності прагне кохання,
А я прагну хоч раз побачити Бога.

Одна з моїх реінкарнацій: я була Ікаром...
Закоханість в сонце – це як тютюнопаління,
А мати крила – це як закидатись трамалом...
Візьми мене, Боже, в свої сноведіння!!!!!!
І я обіцяю не задавати питання...
І я обіцяю поводитись тихо і скромно.
Я просто втомилась від сама з собою змагання.

Одна з моїх реінкарнацій – зірка порно.

І я протинаю себе Єдинорогом,
А Чорний Пудель лиже руки Ласкавий,
Лукавий...Це поцілунок Ван Гога.
Напевно, все ж таки, Богом Даний.
Втікаю від реінкарнацій

{103}

Кульмінацій
Вічних ерекцій
і
Менструацій
Фанів,
Профанів
і
Промоакцій

Від «iudice iuste» втікала разів – надцять.

Балетна збалансованість моїх весел
Ламається, бо хвилі – скелі...
Але я триваю, тримаюсь out of matter.
Між мною і Богом лишається тільки стеля

Красный стих

Корни плачут искушением
Ветви плачут испулением
Деревья плачут кровью.
Руками Марии Оранты к небу вздымаются...
Вы видели?

{104}

Деревья плачут кровью.
Что же будет? – шепотом
 Что же будет – голосом
 Что же будет? – криком

Когда ничего не станет? Неужели после нас всех даже
разового лепестка не останется?

Даже желтой иглы
Срубленной сосны
Прошлогодней весны
Растраченной казны
Подаренной чумы
Проигранной войны
Застреленной птицы
Сквозь ладонь спицы

Нерожденной улыбки
Умершего монаха,
Который в последнюю секунду,
Только что,
Успел понять, что
Цирк,
Колизей
И
Церковь
– Это одно и то же,
Даже отпечатка наших песен
На глади
 вытертых в муку
выжитых в прах
 выжженных в пепел чувств
не останется?
Не останется.
Когда то, что сверху упадет на нас
Огромным
Уродливым
Нежизнеспособным
Раскаяньем...
Под ритм танца двух замолчавших голосов.
Просящих друг у друга
Подаяния милосердием –
Не справедливостью, но

{105}

Милосердием.
Деревья плачут кровью.
Что будет, когда ничего не станет?
Бог скажет: «Слава Богу!»
Спрячется в угол Вселенной, укроется плодом в
красно-зеленую клеть.
И наконец, уснет.

Я рассказала тебе все это, мой друг, грязное
колесо автобуса,
Может быть тебя зовут Сансара?
Будь безмянным мой друг.
Я рассказала тебе о том, как деревья плачут
кровью.
Ты слышишь, как стучит мое сердце?
Нет.
Значит ли это, что у меня нет сердца?
Значит ли это, что у моего сердца нет меня?
Оно пустило в меня корни, а я ушла.

У многих из нас внутри растет дерево,
которое от одиночества
Плачет кровью.

12.04.06.

МАША ПРОНІНА

Стосунки, що передаються у спадок

У переліку старих, як світ, проблем і радощів на перше місце сміливо можемо ставити стосунки чоловіків і жінок. Що й казати, саме існування людей уже зобов'язане цим стосункам. І швидше хорошим стосункам, ніж поганим.

Звичайно, виникає дразливе питання, і не тільки в мене, і не виключно у представниць слабкої статі: чому деякі чоловіки дозволяють собі проявляти до своїх жінок не просто некоректну поведінку, а навіть насильство – моральне та фізичне? Це проблема завищеної чоловічої гідності, яку вони самі для себе не правильно трактують? Адже гідність чоловіків, як сильніших за багатьма параметрами, не повинна виявлятися в приниженні і застосуванні сили до слабших і залежних від них жінок. Куди більше поваги викликає чоловік, який оберігає, захищає, піклується про сім'ю, любить свою обраницю. Адже в цьому, по суті, і є чоловіча сила.

Може, це проблема виховання? Поганого впливу, прикладу батька. І такі стосунки можуть передаватися мало не генетично, якщо кілька поколінь закладають їх як норму життя. Проте часто в маленьких хлопчиків, батьки яких б'ють матерів, виникає інстинкт захистити будь-якими способами свою, принаймні на той момент, єдину жінку. Поганий вплив, звичайно, може мати зовнішнє походження. Проблема в тому,

що в наш час досі не навчилися прищеплювати людям з дитинства поняття «добре» і «зле», а, як відомо, останнє завжди вбирається нашими мізками-губками куди швидше і глибше.

Тоді, може, варто говорити про психологічну проблему? Але ж кожному в голову не залізе. Адже красиві та юні дівчата виходять заміж за улюблених хлопчиків. І ті спершу готові гори звертати. Що ж стається з ними потім? Розчарування в житті, нереалізованість, біль, пияцтво як підсумок всього цього? І що жінки? Як вони рятують своїх чоловіків і дітей? Або як тікають від них, як від страшного сну?

Чи багато змінилося з тих пір, як фемінізм став нормою сучасного світу, окрім того, що тепер слабка стать має право голосу, а також працює практично на рівні з сильною. Цього домагалися родоначальники ідей жіночої рівноправності, або чогось іншого? Елементарного визнання рівності на моральному рівні, місця в суспільстві, яке ніяк не буде обмежуватися.

Хоча ... мені здається, що бореться тільки певна категорія жінок, решта, які тягнуть на своїх плечах всю нашу країну ... вони просто давно змирилися ... на кілька поколінь наперед, авансом.
Це сумно.

ищу мужчину Есенина

Спаси меня от силы бремени.
Спаси меня от мировоззрения
Плоского!
Смотрю косо в пролеты
Времени...
А в дверях стоит женщина
Маяковского!
А в небе светят звёзды.
Падлы!
Одну словить надо!
Надо бы.
Яд выпиваю, как с губ помаду.
Тоже яд. Жизнь яд за ядом.
А знаешь что?
Иди нахер!
Спасать меня уже не надо.
Мой прадед тоже был босой.
С какого не глянь бока.
Мне ночью снилась
Почти голая,
Почти женщина Блока.
Я от твоих слов словно оттаяла.

{112}

Себе врала.
В себя завралась.
Ногу за ногу, лицо за голову.
И прямо в красное марево.
Меня вчера била
Больно, в челюсть!
Женщина Цветаевой.
Ты, как бог, троицу любишь.
Я заменю тебя на троицу.
Воска. В уши влить воска.
Что говоришь?
Не слышу!!
Сею на ноги семена.
Во всех страницах,
Год за днём!
Ищу мужчину Есенина.

{113}

один процент человека

Административный запах площади.
Знаки. Нет прохода.
Хода тоже нет!
Шныряют туда-сюда мусоро-сборщики.
Мозгоёбщики, халявщики.
Не понимают, мы такие же.
Нищие. Я даже дома
Не ношу тапочки.
В детстве собирала значки
С зайцами. Не любила купаться.
Любила хвастаться.
Сегодня я горжусь своей нацией!
В списке любовниц она
Пятнадцатая...
Иду сквозь толпу.
Ощущаю отсутствие любви и
Пронизывающего единства.
Толпа на футбол. Я – немного дальше.
Домой. Одиночеством
Насладиться.

{114}

Когда я одна – мне
Не рвёт крышу. Мне её
Рвёт как раз с вами.
Теми, которые себя не слышат.
Кормом для рыб – червяками.
Ещё есть один процент
Оснований.
Процент человека, который может.
Своим присутствием
В моей спальне.
Снять не просто одежду! А кожу.
Словом «привет» обнажить парой.
Точнее в паре - нервы и душу.
Потому что один процент –
Задавит!!!
Девяносто девять упавших в лужу.
Потому что один процент –
Заводит...
Во мне механизм стремления к жизни.
Девяносто девять делает лишним
Спящим портретом на пружине.

{115}

диалог со скобками

Мне говорили гнутые скобки:
«очень умная, ленивая девочка,
Смотри там, в этой длинной пробке
Можно собрать коробку мелочи!
Можно подслушивать в гребанных стенах
О чём говорят политики, партии.
Кодировка лжи в диалогах пенных
Потерял нож – пистолет на замену»

{116}

Когда пьёшь – понимаешь, что
Твои вены
Как червяки при движениях
Сменных дуются.
В волю напейся водицы
Из крана.
Черви при этом целуются.

Я отвечала гнутым скобкам:
«разучилась верить в прощение.
Собрала все признания для неё в коробки
Нарвала цветы на земной остановке.

И получила извещение. «нет»..
На кого потратить горсти мелочи?
Это же слёзы нищей паперти.
Лучше спереть со стройки кирпичи
И отнести их чьей-то пьяной матери.»
(сварит суп.)

Болит живот – отсутствие
Пищи
Отсутствие места – «взять её».
Таких как я – миллион
На тысячу
В ненасытном земном кратере.

{117}

Скобки молчали. Обидно сплюнули.
Головой махать не дано дугам.
По улицам люди в костюме мумии,
И пять собак по кличкам «суки».

...

А я на кухне – чешу затылок
Он чешется уже месяц по-скотски!
Рисую дуги и пью мыло....
А Вы мыло пили, дядя Бродский?

Маяковский под лестницей

Я не люблю терять равновесие!
Когда ты бежишь и цепляешься.
Воздух подошвами.
Граждане, что же вы?
Граждане, где же вы?
Так неудачно крики подвесили,
Что оказались пошлыми.
Лестницы, месиво, прочные
Связи размножены.
Ну подпевайте же мне,
Эпатажные сволочи!
Помните мы танцевали
И пили до полночи?
Кучи возможностей, смыслов
И скорые помощи.
Чтобы промыть ваши мысли
И вылечить немощи.
Где мне смотреть?
Где мне открыться?
Где все мои вещи?
В милиции.
Мальчики, девочки,
Мультики вещие.
Мне бы в спокойствии!!

{118}

Утром забытья.
И свеситься.
Так завещал
Маяковский под лестницей.

напиться?!

вполне резонное желание напиться!
лица ставят спицами засосы птицам.
где тормоза? где тормоза?!?!
хочу влюбиться.... чтобы залить.
спокойствием глаза.
тупица мочит фрица после.
когда наступит мир и осень.
ты не волнуйся!
пройдёт гроза, и мы который час
у радужного неба спросим.
мы косим взглядом. телом тоже косим.
на флаге государства ряд вопросов.
и детски-старая слеза!
вполне нормальное желание побриться.
прижаться в кресло с пледом.
и забытья. на рубеже веков. когда
разрешено УЖЕ молиться.
не только птицам, но и глазам.

{119}

проявление любви – карается

нет возможности расслабиться.
этот город, как пьяница.
от зори до зори
проявление любви
в общественном месте карается!
(и селя ви!)
так что не люби меня, не лови,
а то рискуем оказаться
в разных камерах..

{120}

раньше я ненавидела спамеров!
заносила их в чёрный список,
закрывала уши колонками.
сегодня мы такие сами.
лично я спамлю
стихами. от Киева
до Сан-Франциско.
(я никогда не была,
но почему-то знаю..)

в моём рюкзаке с цветами
плещется пол литра виски.
(это реальный факт).
мне плевать на кризис.

сегодня сяду в поезд.
в самый его зад!
и начнется новая повесть.
(а ля маркиз де Сад).

если бы я курила

если бы я курила,
то курила бы в полной с пеной
ванне.
затягивалась.кольца в потолок.
и писала бы дрянь.
паскудное месиво.
промокшим карандашом
на локтях кресел.

{121}

если бы я курила
было бы весело.
я бы ходила голая или
в рваной белой майке.
я бы играла в карты с затяжками.
и страйки.страйки.
а проигравших била подтяжками.
и их звонкими белыми ляжками.
пугала соседских деток.

если бы я курила
вместо пепельниц
полные столы розеток.
полные подоконники задохнувшихся
цветов.
и провода.
проводов
было бы больше, чем на заводе!

если бы я курила.
я бы сшила
себе из всех полотенец простыни
и покрывала.
я бы дымила их и рвала.
я бы спрашивала
какая скотина взяла мою зажигалку.
когда я одна в квартире.
и только Луи Франк
обожженный с правого бока
весит в сартире.
и тот хотел бы сбежать
в другу половину мира.
если бы узнал,
если бы я курила

{122}

может вы побьете меня снова?!

«она хочет заработать денег
на своем умении
собирать слова в комбинации!
бей её!!!
на короткой дистанции
её же оружием».
как страшно в мирное время
быть морально контуженной.

а один смотрит,
как небо глаза его голубые.
шепчет..
«убегай. придержи.
ты не видишь, большие
они. болезни им больно в душу...»

{123}

я потом искала его везде
сердцем простуженным.
я потом кричала во сне
как он мне нужен.
мне не лез ни завтрак,
ни обед, ни ужин в горло!
может вы побьете меня снова?!

на шеях веревки

у нас у всех на шеях веревки.
говорим: «на удачу»
врем: «не придушать»

когда заканчивается море
начинается суша.
надеемся, переплыть бы
чужие души.

{124}

ты захлебнешься в начале.
я останусь дома.
мне это отчаяние
уже знакомо.
я с ним в интернете
вела беседы недели три.
а оно мне пишет
«плюнь в экран, сотри
меня. я партизан
в чужих чувствах,
как в лесах.
когда кому-то больно
я с размаху бью в пах».

я стерла.
потом пялилась в пустоту
до часа ночи.
было схо во рту
и тошнило очень.

у нас у всех на шеях веревки
мы называем их
галстуки, цепочки,
просто шнурки.
наши шеи как парковки.
позвонки как остановки.
они что-то в нас глушат.

{125}

говорим: «на удачу»
врем: «не придушат»

сексуальная революция

сексуальная революция завернута
в полосатые, со штампами, поездные.
все мы для кого-то, когда-то
кольцевые или объездные.
все мы хоть раз в жизни пропивали
зарплату. кто-то неоднократно.
и вот сексуальная революция просит
матерей и отцов родить её обратно!

(126)

шейные позвонки ноют в гипсах.
ей бы сквозь прозрачные кожи напиток
так же, как в каждую из ночей.
но на этот раз вовсе не родиться
из вагин дискотечных лучей.

а давай так. я чья. ты - чей.
но мы друг другу не
исполняем никакую функцию.
развернемся по кругу спина к спине.
это как разгромить небьющееся блюдо.
уложим уставшую спать в чистые простыни
сексуальную революцию

ОЛЕНА РУДА

Вона нагадувала хліб

Людське життя, взагалі, – хліб. Сієш, чекаєш, поки дозріє, домовляєшся про комбайн, молотиш, сушиш, збираєш у мішки, носиш, везеш молотити на борошно або згововуєш зерном...

Усе починається передвесільними шишками, лебедями на весільних короваях. Вона його любила. Любов на черені. Розпечена. Йде пар. Боїшся обпектися. Тому перекладаєш відламаний шматок з руки в руку і дмухаєш на нього.

Чи могла б вона пригадати, коли він вдарив її вперше? Жінки запам'ятовують перший поцілунок, перший секс. Жінки-поетки пам'ятають перші вірші. Жінки-художниці пам'ятають перші малюнки. Перший сніг, перший клас, перші кроки першої дитини, Петро I, перші кроки другої дитини, перший весняний грім, перше місце, перший ліпший... А перші побої? Коли не хочеться йняти віри. Шкіра дрижить. Життя видається порожнім, як пляшки з-під його пива.

Вона нагадувала хліб. І боялася за свої маленькі крихти. На ніч вона читала їм томик Куна про античність. *Діти-атланти тримають на свої плечах сім'ю. Щоб вона не впала і не розбилася. Але скільки можуть витримати ці маленькі плечі?*

Вона не купувала звичайного хліба. Тільки порізаний. Страх перед ножами і перед самотністю. Страх, від якого вона

поцвіла, почерствіла...

Він атеїст. Одного разу, коли Великдень збігався із датою народження Леніна, вони вкотре посварилися. І в час, коли люди б'ються яйцями, христоссячись, він бив її. А по тому пішов пити пиво на площу.

Людське життя, взагалі, – хліб.

Усе закінчується куснем над чаркою і коливом по колу.

Діти ж тепер ніби проскурки, які залишаються після служби в церкві.

* * *

В.

Мій коханий
пише
гуцульську Євангелію
на острові
Кар-Патмос.

Я пишу моєму коханому
пісні листи.

Він відповідає,
що настане час
і Ісус вдягне
гуцульське вбрання
і босоніж
піде збирати гриби.
І будуть гриби, що сховаються.
І будуть гриби червиві.
І буде багато білих грибів.
І коханий пише,
що не треба ховатися
від кошика Ісуса.

{132}

На острові Кар-Патмос
хмари над горами
наче
німби над янголами.
Мій коханий
надсилає мені звідти
світлини.
На звороті він пише,
що люди – дерева,
що їх місія – рости,

що люди – дуби,
їх місія – жолуді.

Поки коханого нема,
до мене приходить
його вуйко Николай.
Такий високий,
що головою б'ється в одвірок.
Вірить
в одно хрещення на відпущення гріхів
і в життя будучого віку.
Вірить,
що я дочекаюсь свого коханого.
І каже,
що з мене буде хороша мама.
І ще часом
він косить коло хати
або часом рубає дрова.

{133}

На Покрову я вислала коханому
теплих речей,
але він надіслав усе назад,
написав, що коли йому холодно,

то Ісус дає барвистого ліжника.
Написав, що в Ісуса багато таких
ліжників.
Головне – прагнути того тепла.

Час розгортався,
як сторінки Біблії.
І було Різдво.
Я само варила кутю,
як прийшов вуйко Николай
з листом від мого коханого.
Там писало,
що діти – вівці,
що батьки – чабани,
що проблема батьків і дітей –
це проблема паші.
І більше нічого не писало.

Мій коханий ставав аскетом
і переставав бути моїм коханим.
На Великдень я написала
лише два слова:

– Христос воскрес!
– Воістину воскрес, Маріє, –
відповів мій... мій...
– Я не Марія...
Вуйко Николай кажуть,
щоб не плакала,
кажуть, що Бог не без милості,
козак не без щастя.
– Я не козак...

На Спаса наснився сон
ніби коханий іде повз нашу хату.
Вибігаю.
– Куди ти?
– На Таємну вечерю.
Не відпускаю.
– Візьми й мене з собою.
– Тебе не кликали.
Він йде далі.
Біжу за ним:
– Візьми... візьми з собою.
Коханий зникає.
Зникає наша хата.

{134}

{135}

Сон
ніби сіно
згорів.

Мій коханий не зник безвісти.
Він залишив гуцулам Благую Вість.
І я
ніби сіно в копиці
збираю
слова з неї у свою душу.
І чекаю запрошення
на Таємну вечерю.
А вуйко Николай казали,
що з мене була б хороша мати.

{136}

* * *

ця гірська річка –
це очі моєї дитини.
в мені живуть гори
і дитина живе в мені.
вона штовхає мене у живіт
бо там багато смерек
і повітря таке чисте

що важко дихати.
мій живіт – Карпати.
і вона сидить на Говерлі
й сміється.
і від того сміху
мій живіт дрижить
ніби в горах землетрус
і щоб заспокоїтись
я беру тенета
і йду до гірської річки.
мо
спіймаю
донечку

{137}

* * *

не знаю
як ся мають
наркомани і алкоголіки
транвестити і геї/лис(чи лез)бійки
(навіть не знаю,
як правильно пишеться
останнє слово)

як ся мають
діти в колонії
мужики на зоні
повії

як ся мають
черниці
бездітні мами
божевільно-юродиві

(138)

як ся мають
невиліковно хворі
і невиліковно здорові

не знаю
але хочу знати
беру торбу на плечі
ключів не беру
на порозі
хапаєш мене за руку
дивлюся в твої
мольфарські очі
в них – Карпати

і я залишаюся в них
тримаю твою руку
стою на порозі
і не знаю
як ся мають
очі інших...

* * *

вона мала такий альбом,
де на всіх фотокартках
лише вона і Ленін.
вона обіймалася з пам'ятниками.
вона ходила вулицями,
що носять його ім'я.
вона була комуністкою
з великої літери «ка».
мала повне зібрання його творів.
вечорами вона читала
своїм дітям
найкращі уривки.
і коли Великдень збігався
з датою народження Леніна,
то вона приносила йому

(139)

до пам'ятника на площі
шматочок свяченої паски.
може, на ніч вона казала:
«Леніне наш, що єси на площі!...»

ФЕМІНІСТИЧНЕ

не хочу принца
хочу коня

щоб прокидатися вранці
від його іржання
щоб розчісувати йому гриву
щоб піклуватися про нього:
сіно, водичка, тирса...
принесу йому до хліва телік
хай дивиться
кінські перегони
викидатиму від нього гній
і певно
поклею шпалери в хліві

не хочу принца
хочу коня

уві сні він посміхатиметься
своїми великими зубами
сидячи на білому принці

вйо, вйо,
мій конику на білому принці

* * *

ми в дитсадку:
ти – малий донжуан,
я – мала хуліганка.
нас групою виводять на прогулянку,
ти збираєш кульбабки
і даруєш кожній дівчинці по три.
кожна тебе цілує в щічку.
я споглядаю.
потім набираю в жмені піску.
до кожної кульбабихи підходжу по черзі.
– Відгадай загадку, – кажу.
– Ну.
– Не їсть, не п'є, а ходить і б'є.
кульбабиха довго думає...

[140]

[141]

– Не знаю.
– От тобі, – і сиплю їй ув очі пісок.
кульбабиха плаче.
і потім усі йдуть спати.
батьковий пасок і куток
чекатимуть вдома –
чого не витерпиш заради кохання?

[142] на наступний день
у час для ігор
ти роздаєш кожній дівчинці по матрьошці.
я споглядаю.
розумію, що пісок – не метод.
підходжу до кожної матрьошки по черзі.
згадую про вчорашній пасок.
хто сказав,
що любов – казка?
кажу матрьошечці:
– Відгадай загадку.
– Ну.
– Не їсть, не п'є, а ходить і б'є.
– Не знаю.
– На тобі, – і жменя з піском
перетворюється на кулак.

і от я в кутку.
навколішках.
на горохові.
– Подумай про свою поведінку, –
батько каже.
і я думаю, що можна
цим кульбабихам-матрьошечкам
повимазувати волосся манною кашею,
можна повиливати їм на спіднички
компот із сухих фруктів.

[143] і от наступний день.
і час спати.
і всі сплять.
тільки я не їм – не п'ю – не сплю.
я думаю про тебе.

і годинник на стіні
не їсть – не п'є –
ходить і б'є.

і ти – великий донжуан,
а я велика хуліганка.

і з дитсадка залишилися тільки світлини,
де кульбабиhi-матрьoшечки вбралися у
снїжинок,
а ти – дїд мороз,
і в тебе є снїгурочка.
а я снїговиха.
і в мене нема снїговика.

* * *

дїти, народжені в епоху НТР,
перше слово кажуть «гугл»:
– угу... гу... угу... гугл!

мамам, звїсно, кривдно
рївнятися з пошуковою системою...
бо і я хотїла стати мамою,
а стала перфокартою...

дїти, народжені в епоху НТР,
малюють себе
з дисплеєм замість голови.

на нїч мами їх вимикають
із загальної системи.
на ранок – вмикають.

у дитсадку дїти,
народжені в епоху НТР,
на асфальті малюють
виховательку
з дисплеєм замість голови.

вихователькам, звїсно, кривдно,
бо дїти попередньої епохи
малювали сонечка.

– угу... гу... угу... гугл!

{144}

{145}

ЙОЦ, або ПІСНЯ БЕЗ СЛІВ

...слемерам, Франківську і гуртові «Кіно»

та коли є в кишені пачка цигарок і квіток...
(всі дороги ведуть до Сан-Франківсько),
все гаразд!

сан-франківська бруківка чекає на твої кеди.
фонтан чекає на твій прихід.
ти приходиш і палиш цигарки –
все гарно!

(146)

ти посміхаєшся,
коли бачиш маленьких дітей і закохані пари.
посміхаєшся, прямуєш до бару –
все файно!

але раптом з'являються
мама Анархія, батько Портвейн,
беруть тебе під руки,
кажуть:

– Доню, це все до дупи,
йдемо додому!

і ви йдете у свої конопляні степи,
дорогою ти викидаєш квіток,
цигарки не викидаєш.

батько каже,
що завтра з конопель-самців
треба зібрати насіння.
мама каже,
щоб позбирала з конопель-самок
цвіт для сушіння.
каже, щоб стебла з листям
позбирала в копиці:
коли висохне –
буде коровам на зиму.

(147)

і ти прокидаєшся зранку,
йдеш займатись конопляним хазяйством,
коли раптом зустрічаєш майбутнього зятя
на ім'я Йоц.
і він каже,
що смерть варта того, аби жити,
а любов – того, аби чекати.
і тепер Йоц твій пацан, а ти його дівка.
всі дороги ведуть до Сан-Франківсько
і тому ви туди тікаєте.
там бомжуєте.

палите цигарки і потім цілуєтесь,
ніби дві попільнички.
Йоцові губи претендують на твої губи.
Йоцові руки претендують на твої груди.
і все круто!

але раптом Йоц каже:
я йду, зачини за мною двері.
і ти могла б розплакатися,
могла б покінчити життя самогубством,
могла б піти в монастир
чи повернутися в конопляні степи.
могла б,
але ти у Сан-Франківсько
і в кишені є пачка цигарок,
а значить –
все гаразд!
все гарно!
все файно!
все круто!
і ти просто кажеш Йоцові:
смерть варта того, аби жити,
любов – того, аби чекати.
і йдеш до бару.

{148}

* * *

Ця аптека – для душевнохворих.
Тут пахне спокоєм, бромом,
ромовими цукерками (хабар аптекарці).
Тут теки зі списками ліків,
Рільке у перекладах Стуса.
Ця аптекарка теж душевнохвора.
Море порад дає...
Говорить віршами.
– Вір, – каже, –
бо віра –
найсильніша мікстура.

{149}

ЕПІСТОЛЯРІЇ 19

1.

моя літня душа
шкутильгає на пошту
за пенсією.
на поштамті
велика черга,
питають,
як здоров'я.
опускаю голову:
– ...Вірші більше не пишуться...

2.

мого пса звати Пілат.
в його єрусалимській будці
полин від бліх і солома.
на даху будки – уламки шиферу.
над дахом – горіх,
що нагадує хрест.
Коли я дивлюся
на своє відображення
в очах мого пса,
то думаю,
що саме такою має бути
світлина моя надмогильна...

(150)

3.

Не їм курятини, свинини, телятини...
Вегетаріанка.
Їм кров і плоть Твою.

4.

ношу апельсини вагітним
в будинкипологові.
вони дякують

і зауважують,
що апельсинів вагітним
багато не можна,
бо ж – кислотність.
і до слова питають,
як я.
зізнаюсь,
перебираючи помаранчі в руках:
– ...Колискові не пишуться...

5.

любов така універсальна,
що можна вигадати
сотні, тисячі, десятки тисяч
метафор:
...любов – це чай,
який не можна пити без цукру,
любов – це вазони:
не забувай підливати,
любов – це холодильник:
рано чи пізно починає гудіти,
любов – це прання:
будь готовим до брудної білизни,

(151)

[152]

любов – це дорога:
подорожуй автостопом,
любов – це ліфт:
пам'ятай номер аварійної служби,
любов – це чай:
пий тільки зелений...
і так можна до безкінечності
з будь-якими образами
щоб комусь та й було близьким
але
вчора на побаченні,
зізнаючись у коханні,
ти сказав,
що тобі бракне слів

6.

ми – вільні вірші:
часом гірші, а часом – ліпші.
ми – рядки,
написані пером
із птаха душі
Стусового.

– Василю,
я дивлюся на Вас,
мов на тата,
що бере за руку,
до кімнати веде
й каже,
що
час читати,
маля,
час читати...

[153]

Передмова та редагування ~> Люба Якимчук
Упорядкування ~> Ярослав Мінкін
Дизайн ~> Уляна Биченкова
Фотографії ~> Богдан Гуляй

2011